THESES CONTROVERSAE IVRIS NATVRAE ET GENTIVM

EX CAPITIBVS XV. PRIORIBVS LIBELLI

B. SAMVELIS L. B. DE PVFENDORFF

DE

OFFICIO HOMINIS ET CIVIS

AC

TITII OBSERVATIONIBVS SVBIECTIS COLLECTAE

PVBLICIS DISPVTATIONIBVS IN ACADEMIA FRIDERICIANA

PRAESIDE

DANIELE FRIDER. HOHEISEL,

IVR. VTR. ET PHIL. D. AC REGIAE BORVSS. SOCIET. SCIENT. SODALI,

VENTILANDAE.

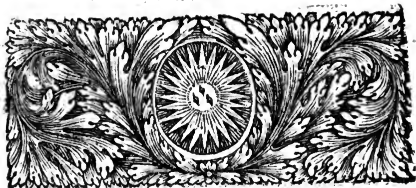

HALAE MAGDEBVRGICAE

APVD IOANNEM CHRISTOPHORVM KREBSIVM

ANNO MDCCXXVI.

Habebuntur disputationes
ab hora X ad XII;
sed si disputatio alia inciderit,
ab hora VIII ad X.

DISPUTATIO I.

RESPONDENTE

JOHANNE NICOLAO OEMCHEN,

Boruff.

d. 31. Augufti H. L. Q. C.

THES. I.

JUs Naturæ non magis nobifcum nafcitur, quam Ethica, Politica, Theologia naturalis, mathefis &c. Nimirum eo tantum fenfu nobifcum nafci dicitur, quod infita fit homini naturalis quædam difpofitio judicandi, qua fi recte utatur, *fibi relictus*, fine extrinfecus accedente *revelatione*, Juris Naturæ præcepta adfequi ac intelligere poffit. *Occaf. Pufend. lib. I. Cap. I. §. 4.*

THES. II.

Utrum actionum humanarum norma fit *lex*; an *confcientia*, eft λογομαχία. *Occaf. §. 5. Ibid.*

THES.

THES. III.

Ejus, qui legem ignorat, nulla eſt conſcientia, prouti ejus, qui ſurdus eſt, nulla eſt de ſono ſcientia: ſed ille ſequi debet conſcientiam alienam. *Ibid.*

THES. IV.

Conſcientia dubia plane non eſt conſcientia. *Diſſent. Titius in Obſerv. ad Puſend. 18.*

THES. V.

Ambitio, avaritia, voluptas non nobiſcum naſcuntur, ſed demum prava conſuetudine atque educatione perverſa producuntur. *Occaſ. cit. Cap. I. §. 12.*

DISPUTATIO II.

RESPONDENTE

ERDMANN FRIDER. FINGER,

Sorav. Luſat.

d. 7. Septembr. H. L. Q. C.

THES. I.

NUlla oritur obligatio, ſive in ſtatu naturali verſemur, ſive civili, e pacto per *metum gravem* extorto. Talem autem voco perturbationem animi ex imminente malo, a quo natura abhorremus, & quod unica ſaltem ratione evitari poteſt, ortam, impellentem nos ad committenda talia, in quæ abſente iſto periculo nunquam conſenſiſſemus. *Occaſ. Puſend. Lib. I. Cap. I. §. 16.*

THES. II.

Nihilominus tamen ſervanda ſunt *pacis* pacta in ſtatu naturali.

THES.

THES. III.

Valet quoque contractus cum medico & pharmacopola honeste initus, licet *metus mortis*, ex morbo imminentis, nos ad contrahendum (veluti ad medicamenta emenda) incitaverit.

THES. IV.

In statu civili etiam standum est stipulationi *necessariæ*, seu ad quam judex nos juste *compulsit*.

THES. V.

Obligatio male definitur per *vinculum juris*. Est illa potius necessitas per legem imposita, qua actiones natura liberæ ad voluntatem legislatoris conformantur. *Occas. Puf. Lib. I. Cap. II. §. 3.*

THES. VI.

Falsum est, quod omnis legis duæ sint partes, præceptiva & *vindicativa*, seu pœnalis. Multæ enim leges nec sunt pœnales nec tales esse debent. *Occas. §. 7. Ibid.*

DISPUTATIO III.

RESPONDENTE

JUSTO FRIDER. BERNH. HELMKAMPFF,

Brunsv.

d. 14. Septembr. H. L. Q. C.

THES. I.

Fines inter rationem & revelationem sunt hi: Illa commendat nobis media, ad felicitatem humani generis & singulorum hominum *hujus ævi* obtinendam facientia; hæc autem ad salutem *æternam* (rationi prorsus *ignotam*) viam monstrat. Unde quando in Sacra Scriptura occurrunt veritates mathematicæ, po-

liticæ, morales &c. ratio debet esse Scripturæ interpres. *Occas. Puf. Lib. I. Cap. II. §. 16.*

THES. II.

Principium Juris Naturæ: *vive socialiter* vel occultam qualitatem continet; vel si secundum Pufendorffii mentem explicetur, est falsum. *Occas. Puf. Lib. I. Cap. III. §. 7.*

THES. III.

Principium Juris Naturæ verum atque adæquatum est hoc: Cum eadem jura DEUS aliis hominibus concesserit, pro conservanda vita sua, corporis sanitate atque incolumitate, denique animi tranquillitate (h. e. pro *felicitate* hujus ævi) obtinenda, quæ tibi indulsit, ac tu inde (si abundantiam rerum creatarum huic considerationi junxeris) satis intelligas, DEUM velle, ut totum humanum genus diu ac feliciter subsistat: hinc *fac ea, quæ felicitati & diuturnitati humani generis ac singulorum hominum inserviunt, omitte e contrario quæ eidem repugnant, eamque destruunt, salvo tamen ubivis propriæ tuæ felicitatis jure.*

THES. IV.

Ex isto principio generali fluunt tria specialiora: Nimirum 1) fac ea, quæ diuturnitati ac felicitati *humanæ societatis in genere* inserviunt, omitte quæ eidem repugnant; exinde intelliguntur OFFICIA (*uti ILLUSTR. DN. THOMASIUS* illa vocat) HONESTI, seu ut nos loqui amamus: *officia indeterminata*. 2) Fac ea quæ felicitati *singulorum* hominum in individuo conveniunt, & omitte contraria, ita tamen, ut tu, jure tuo usus, *reciproca* officia ab *iisdem* impetres; unde deduci debent OFFICIA JUSTI, seu *officia determinata reciproca*. Denique 3) iis qui sine sua malitia infelices sunt, aut qui aliquid officii sine ullo dispendio tuo a te petunt, *gratis* inservire atque ad felicitatem eorum quidquam conferre allabora. Unde fluunt OFFICIA

DE-

DECORI, seu *officia determinata unilateralia*, uno verbo: *beneficia*. Atque hisce triplicis generis officiis universa jurisprudentia civilis superstructa est, ac doctrina Juris Naturæ solida superstrui debet.

THES. V.

Ex voluntate DEI Jus Naturæ vim suam atque efficaciam sortitur, sola autem natura nos obligare nequit. Dissent. Excell. DN. WOLFFIUS *in Doctr. morali. §. 8. & 9. Occas. Pufend. Lib. I. Cap. III. §. 11.*

THES. VI.

Quod detur Jus divinum positivum universale politicum, nondum satis evictum est a Theologis ac Philosophis. *Occas. Observat. Titii 91. num. 7. sqq.*

THES. VII.

Controversia hæc quoque inutilis est; omnia enim præcepta positiva, quæ vulgo laudantur, aut præcepta non sunt; aut universum humanum genus non obligant; aut ex sana ratione deduci possunt ac debent.

DISPUTATIO IV.

RESPONDENTE

JOHANNE CASPARO WOLFF,

Stada-Brem.

d. 21. Septembr. H. L. Q. C.

THES. I.

Non datur Jus Gentium voluntarium ac universale a Jure Naturæ distinctum. *Dissent. Grot. de Jure B. ac P. Lib. I. Cap. I. §. 14. Occas. cit. Observ. Titii 91. num. 15.*

THES.

THES. II.

Athei doctrinas suas publice proponere merito sub gravissimis pœnis prohibentur, cum reipublicæ maxime intersit, homines de existentia ac providentia DEI esse persuasos. *Occas. Puf. Lib. I. Cap. IV. §. 2.*

THES. III.

Quæstio est nullius momenti: an atheismus superstitione; nam hæc illo sit deterior.

THES. IV.

Nulla dantur officia erga nosmet ipsos, sed jura tantum nobis competunt: Nihilominus tamen quædam circa nos agere atque omittere debemus, & quidem ob officia erga DEUM & homines. *Occas. Pufend. Lib. I. Cap. V. §. 1. Dissent. Titius in Observ. subjecta.*

THES. V.

Mortem subire in gratiam reipublicæ, si quis hujus salutem tali modo promotum iri probabiliter credat, laudabile; nemini tamen absolute præceptum est. *Occas. Lib. I. Cap. V. §. 4.*

THES. VI.

Vitam suam servare cum internecione alterius, sive aggressor is sit, sive innocentissimus, licitum est, dummodo periculum aliter effugi nequeat. *Occas. §. 6. Ibid.*

THES. VIII.

In statu naturali res nostræ cum internecione hostis licite defenduntur. *Occas. §. 8. Ibid.*

THES.

THES. VIII.

In ſtatu civili ſi prædones vel fures nocturni nos aggrediantur, idem dicendum. *Occaſ. §. 8. & 9. Ibid.* Multum vero intereſt, utrum dicamus id fieri ob vitæ periculum, an ob deficientem rerum recuperandarum ſpem. *Diſſent. Titius in Obſerv. 139. Ibid.*

DISPUTATIO V.

RESPONDENTE

GEORGIO CHRISTIANO WOLFFIO,

Stad. Bremenſi.

d. 28. Septembr. H. L. Q. C.

THES. I.

Certamina ſingularia in ſtatu civili ſunt licita, ſi conſentiente Principe fiant; qui tamen illa *raro*, nec niſi graviſſimis ex cauſis concedere debet. *Occaſ. Pufend. Lib. I. Cap. V. §. 13.*

THES. II.

In caſu neceſſitatis (veluti in navigio ſi vitæ ſubſidia deficiant) licitum eſt domino panem eripere, quavis violentia adhibita; quem tamen dominus eadem vi rectiſſime defendit. Sic quoque poſt factum naufragium, ſi quis tabulam occupavit duorum non capacem, juſte is in aquam projicitur ab altero; ſed & idem adnatantem & dejecturum licite repellit: Atque hoc ſenſu neceſſitas lege carere rectiſſime dicitur. *Occaſ. §. 21. Ibid.*

THES.

THES. III.

Læsionis illatæ reparatio nihil est aliud, quam *actus, quo lædens efficit, ut læsus* (quousque id fieri potest) *non amplius sentiat ingratos & felicitati contrarios effectus, e læsione commissa in ipsum redundantes.* Ergo actione injuriarum, qua revocatio & declaratio honoris petitur; item actione ex stupro, ad dotandum vel ducendum tendente, nulla vindicta, sed solummodo læsionis illatæ reparatio quæritur. Ex dictis patet, falsam esse communem doctrinam, quod omnis actio vel sit rei persecutoria, vel pœnalis. *Occas. Lib. I. Cap. VI. §. 4. sqq.*

THES. IV.

Si servus alienus cuiquam nocuit, aut damnum sarciendum, aut servus noxæ dandus est ex naturali æquitate. *Occas. §. 11. Ibid.* Non idem juris est, si animal brutum sine culpa domini contra naturam generis sui cuiquam nocuit. *Dissent. Pufend. cit. l. §. 12.*

THES. V.

Is demum error, qui excludit contrahentium in *idem placitum* consensum, vitiat pactum. *Dissent. Pufend. Lib. I. Cap. IX. §. 12.*

THES. VI.

Omnis autem dolus alterius contrahentium efficit, ut deceptus ad fidem datam servandam haud obstringatur. *Occas. §. 13. Ibid.*

THES. VII.

Quod intuitu turpis facinoris ex contractu præstitum, adhuc repeti potest. *Dissent. Pufend. cit. loc. §. 18.*

THES.

THES. VIII.

Falſa eſt diſtinctio inter conditiones ſuſpenſivas & reſolutivas. *Occaſ. §. 20. Ibid. Diſſentiunt JCti.*

DISPUTATIO VI.

RESPONDENTE

CONRADO DIETERICO VOLCKMANNO,

Hamburgenſ.

d. 5. Octobr. H. L. Q. C.

THES. I.

FAlſum eſt, quod circa ſignificatum vocum & ſermonis pactum aliquod ſive expreſſum, ſive tacitum, inter homines, eadem lingua utentes, interceſſerit. *Diſſent. Pufend. Lib. I. Cap. X. §. 2.*

THES. II.

Falſa eſt regula Juris Naturæ; quod illi, qui eadem lingua utuntur, certæ rei certum vocabulum, prout uſus cujusque linguæ fert applicare teneantur. *Diſſent. Pufend. cit. loc. §. 2.*

THES. III.

Circa ſermonem non peculiaris aliqua ac nova occurrit obligatio; ſed prouti nemini nocere debemus, cui nocendi nullum

 jus

jus nobis competit; ità nec per *sermonem* cuiquam nocendum est, nisi jus nocendi sit quæsitum. Quare falsiloquium non solum sæpissime licitum, sed & præceptum est. *Occas. Pufend. Lib. I. Cap. X. §. 3. 5. 6.*

THES. IV.

Veritas alia est *logica*, alia *moralis* seu *ethica*, nec datur *tertii* generis veritas. Illa est convenientia cogitationum & idearum nostrarum cum natura rei de qua cogitamus: hæc est conuenientia signorum externorum (potissimum verborum) captui alterius, cui illa edimus, accommodatorum, cum interna animi nostri persuasione. Atque hæc veritas hactenus indifferens est; sed si proferatur eum in finem, ut officia aliis hominibus debita iisdem exhibeantur, præcepta est. *Occas. Pufend. Lib. I. Cap. X. §. 7. & Observat. Titii 252.*

THES. V.

Hostem variis stratagematibus in errorem pellicere atque ita eidem imponere, sive verbis, sive factis id fiat, licitum est. *Occas. §. 9. Ibid.*

THES. VI.

Ast pacto eundem decipere, aut pacta cum ipso inita explicatione eludere cavillatoria, Juri Naturæ contrariatur. *Occas. §. 10. Ibid.*

DISPUTATIO VII.

RESPONDENTE

JOH. ERNESTO SCHIMMELFENNIG,

Gedan.

d. 12. Octobr. H. L. Q. C.

THES. I.

PEr juramentum nova obligatio promisso haud accedit, unde si pactum sit nullum, vel promissum frivolum, juramento adjecto vim haud sortitur novam. *Occas. Puf. Lib. I. Cap. XI. §. 2. & 6.*

THES. II.

Sic votum cœlibatus aut certi vitæ generis amplectendi, licet juratum, non tamen simpliciter obligat, nec per id, quod tale promissum executioni dare jurans detrectat, abusus nominis divini committitur.

THES. III.

Qui religionem aliquam jurato professus, eidem usque ad ultimum vitæ halitum adhæsurum se promisit, salva conscientia aliam amplecti potest religionem.

THES. IV.

Dominium cœpit ab occupatione; non a pacto hominum aut donatione divina. *Dissent. Pufend. Lib. I. Cap. XII. §. 2.* & *Titius ad hunc loc. Obs. 277.*

THES. V.

Jura realia ſunt infiniti numeri ac varietatis, & falluntur, qui quinque tantum ſpecies juris in re ſtatuunt. Cæterum omnia jura realia privatorum perſequi in judicio ita poſſumus, ut actiones civiles de hæreditate, dominio, ſervitute, pignore & poſſeſſione datæ ad id ſufficiant; atque inde evenit, ut quinque vulgo ſtatuantur jura in re. *Occaſ. §. 3. Ibid.*

THES. IV.

Aër ne quidem pro parte eſt in cujusquam dominio. *Diſſent. Titius ad Pufend. §. 4. cit. loco. Obſerv. 287.*

THES. VII.

Theſaurus ubicunque, etiam in re aliena repertus, de Jure Naturæ cedit occupanti. Unde hoc hodie adhuc obtinet, ſi theſaurus in re aliena *mobili* reperiatur. *Occaſ. §. 6. Ibid.*

THES. VIII.

Quod hodie aves, piſces, feræ, metalla, in fundis alienis inventa atque occupata, Principibus paſſim acquirantur, id non in

in genere ob ſtatum civilem ſit, ſed ideo quod hic modus acquirendi Principi ſpeciatim per pacta, vel expreſſa, vel tacita eſt adſignatus, ut eo minus graventur cives, qui alias ex bonis, ſibi jam perfecte quæſitis, ſumptus omnes ſuppeditare cogerentur. *Occaſ. cit. loc. §. 6.*

THES. IX.

Si per induſtriam alicujus ex materia aliena nova ſpecies efformetur, ſit illa communis. *Occaſ. §. 7. Ibid.*

DISPUTATIO VIII.

RESPONDENTE

GEORGIO LEOPOLDO HOYERO,

Molhuſ. Thuring.

d. 19. Octobr. H. L. Q. C.

THES. I.

Succeſſio ab inteſtato non eſt ex Jure Naturæ. *Occaſ. Puſend. Lib. I. Cap. XII. §. 10.* Nec ſucceſſio ex teſtamento. *Diſſent. Titius ad Puſend. cit. loc. Obſ. 306.*

THES. II.

Unde Principum teſtamenta, quatenus de ſucceſſione in regna agunt, invalida ſunt, niſi hoc jus teſtandi ſpeciatim Principi a populo ſit conceſſum; eatenus autem iis ſtandum, quatenus Princeps de privato patrimonio ſuo diſponit.

THES.

THES. IV.

De Jure Nat. dominia rerum ut & alia jura realia per solum contractum sine traditione transeunt. *Occas. Titii Obs. 309.*

THES. V.

Usucapio non est juris Naturæ, sed potius ex mero Jure Civili, fundatur tamen in prudentia legislatoria. *Occas. §. 15. Ibid.*

THES. VI.

Derelictio tacita de Jure Nat. firmum acquirendi titulum tribuit, sed illa cum præscriptione atque usucapione minime est confundenda. *Occas. Titii Observ. 311.*

THES. VII.

Possessio immemorialis possessorem reddit securum, sed & hæc a præscriptione ac usucapione toto cœlo differt.

